

Dosarul nr. 2ra-1166/22

2-18130115-01-2ra-25082022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) N. Patrașcu

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Seleznirov Victor împotriva notarului Mocanu Elena, intervenienți accesorii Nichita Ion și Danilescu Valeriu cu privire la recunoașterea nulității înregistrării gajului, excluderea înregistrării gajului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2022,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2018, Seleznirov Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva notarului Mocanu Elena, intervenient accesoriu Nichita Ion cu privire la recunoașterea nulității înregistrării gajului, excluderea înregistrării gajului și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Seleznirov Victor a menționat că 22 martie 2017, la Inspectoratul de Poliție Botanica mun. Chișinău a fost înregistrată plângerea lui Danilescu Valeriu privind pretinsa falsificare a certificatului privind confirmarea înregistrării gajului din 27 ianuarie 2015, eliberată de notarul Elena Mocanu, în care în calitate de creditor gajist a fost indicat Nichita Ion.

În cadrul examinării circumstanțelor cauzei, procurorul Oleg Gonța a constatat că, la 27 ianuarie 2011, între Guzun Ecaterina și Danilescu Valeriu a fost încheiat contractul de împrumut cu gaj, prin care Guzun Ecaterina a împrumutat lui Danilescu Valeriu suma de 19 000 euro, iar obligația respectivă a fost garantată prin gajul instituit asupra autocarului de model "Neoplan 316H", care aparține lui Seleznirov Victor.

Ulterior, la 30 august 2013, între Guzun Ecaterina și Nichita Ion a fost încheiat contractul de cesiune a creanței, prin care Guzun Ecaterina a cesionat creanța de 19 000 euro, garantată prin gaj lui Nichita Ion.

La 27 ianuarie 2015, sub numărul de înregistrare 240054, notarul Elena Mocanu l-a înregistrat în calitate de creditor gajist pe Nichita Ion în baza contractului de cesiune a creanței încheiat între părți la 30 august 2013, în temeiul art. 41 din Legea cu privire la gaj, care prevedea că, la momentul înregistrării ca creditor gajist pe Nichita Ion, avizul de modificare trebuie semnat de creditorul gajist și debitorul gajist, cu excepția avizului de înregistrare a modificărilor legate de înregistrarea substituirii creditorului gajist urmare a cesiunii creanței garantate, care se semnează doar de creditorul gajist.

Însă, excepția menționată a fost introdusă prin Legea nr. 173 din 25 iulie 2014 cu privire la modificarea unor acte legislative, în vigoare la 8 noiembrie 2014, anterior prevederea legală respectivă nu avea careva excepții.

Prin urmare, avizul de substituie a creditorului gajist urma să fie semnat de creditorul gajist și debitorul gajist, adică de Guzun Ecaterina și Seleznirov Victor, care nu au semnat vreun aviz în acest sens.

A indicat că, efectul retroactiv al legii civile în ce privește întinderea drepturilor și obligațiilor ce le revin părților în cadrul relațiilor civile la care participă este exclusă din start de lege, iar efectul ultra activ al legii civile se manifestă în mod excepțional referitor la întinderea drepturilor și obligațiilor părților în cadrul relațiilor civile.

Astfel, prevederile legii noi au retras întinderea drepturilor și obligațiilor debitorului gajist, acesta fiind lipsit începând cu 25 iulie 2014 de dreptul de a manifesta consimțământul la transmiterea dreptului de gaj odată cu transmiterea creanței de creditorul gajist în baza contractului de cesiune.

La fel, reclamantul a invocat că, în situația în care, contractul de cesiune a creanței a fost în condițiile când legea prevedea dreptul debitorului gajist de a participa la înregistrarea dreptului de gaj, urma ca la înaintarea avizului de creditorul gajist Nichita Ion, notarul Elena Mocan să solicite și acordul debitorului Seleznirov Victor, așa cum prevedea Legea cu privire la gaj până la modificarea din 25 iulie 2014, având în vedere că contractul de cesiune a creanței a fost încheiat la 30 august 2013.

Prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău din 18 mai 2017, s-a stabilit că notarul Mocanu Elena a săvârșit abuzul de putere sau abuzul de serviciu, contravenție prevăzută de art. 312 din Codul Contravențional, însă, deoarece a expirat termenul de tragere la răspundere contravențională, s-a refuzat în pornirea urmăririi penale.

De asemenea, din ordonanța respectivă rezultă că Nichita Ion neavând drepturi legale de creditor gajist, a acționat ilegal în această postură și a înaintat drepturile sale asupra averii gajate - autocarul de model "Neoplan 316H".

Ordonanța Procuraturii mun. Chișinău din 18 mai 2017 nu a fost atacată de notarul Mocanu Elena în termenii stabiliți de legislație și a intrat în vigoare.

Reclamantul Seleznirov Victor a solicitat recunoașterea nulității înregistrării gajului sub nr. 240054 din 27 ianuarie 2015, efectuată de notarul Mocanu Elena,

prin care a fost înregistrat în calitate de creditor gajist Nichita Ion, excluderea din Registrul gajului a înregistrării sub nr. 240054 din 27 ianuarie 2015 efectuată de notarul Mocanu Elena, prin care a fost înregistrat în calitate de creditor gajist Nichita Ion și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 august 2020, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Seleznirov Victor.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Seleznirov Victor a contestat în instanță valabilitatea înregistrării gajului nr. 240054 din 27 ianuarie 2015, fără a identifica un temei de drept care reglementează instituția nulității actului juridic, ce ar fi incident în speță, invocând că la efectuarea acțiunii de înregistrare a gajului, notarul public Mocanu Elena a admis unele derogări de la prevederile legislației în vigoare, motive din care, s-a dedus că, temeiul de drept invocat întru susținerea acțiunii este norma art. 220 alin. (1) Codul Civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), care statua că, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

Instanța a atestat că în esență, litigiul vizează poziția divergentă a participanților la proces referitor la legea care urma a fi aplicată la data efectuării înregistrării și anume, reclamantul a pretins că, la efectuarea înregistrării gajului urma să fie aplicată legea în vigoare la data încheierii contractului de împrumut cu gaj, pe când, notarul a pretins că, la efectuarea înregistrării gajului urma să fie aplicată legea în vigoare la data efectuării acțiunii de înregistrare.

La caz, instanța a statuat că, odată cu adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 173 din 25 iulie 2014, legiuitorul a stabilit o nouă procedură pentru înregistrarea avizului de înregistrare a modificărilor legate de înregistrarea substituirii creditorului, stabilind că, odată cu intrarea în vigoare a legii noi, avizul de înregistrare a modificărilor legate de înregistrarea substituirii creditorului gajist urmare a cesiunii creanței garantate în conformitate cu art.58, se semnează doar de creditorul gajist.

În aceste condiții, instanța de judecată a conchis că, la înregistrarea avizului privind modificările de substituie a creditorului gajist urmare a cesiunii creanței garantate, sub nr. 240054 din 27 ianuarie 2015, notarul public Mocanu Elena a respectat prevederile legale și nu a admis derogări de la acestea.

Sub acest aspect, instanța a subliniat că, la data înregistrării avizului de substituie a creditorului gajist ca urmare a cesiunii creanței garantate, notarul urma să aplice prevederile Legii nr. 173 din 25 iulie 2014, în vigoare din 8 noiembrie 2014, așa cum, noua lege se aplică tuturor raporturilor juridice contractuale în curs de desfășurare.

Astfel, prima instanță a concluzionat că notarul public Mocanu Elena a respectat întru totul prevederile legale în vigoare la data efectuării înregistrării avizului de substituie a creditorului gajist ca urmare a cesiunii creanței garantate, motiv pentru care urmează a fi respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Seleznirov Victor.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2022, s-a respins apelul declarat de Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 14 august 2020.

La 09 august 2022, Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurenții Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu, în motivarea recursului au invocat că instanțele judecătorești la examinarea litigiului nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond.

La caz, au menționat că în situația în care contractul de cesiune a creanței a fost încheiat în condițiile când legea prevedea dreptul debitorului gajist de a participa la înregistrarea dreptului de gaj, urma ca la înaintarea avizului de creditorul gajist Nichita Ion de către notarul Mocanu Elena să fie solicitat și acordul debitorului gajist Seleznirov Victor, așa cum prevedea Legea cu privire la gaj până la modificarea din 25 iulie 2014, având în vedere că contractul de cesiune a creanței a fost încheiat la 30 august 2013.

De asemenea, au specificat că instanțele nu au dat o apreciere juridică și obiectivă probelor prezentate și anume copia contractului de cesiune a creanței din 30 august 2013, copia recipisei lui Guzun Vitalie din 14 noiembrie 2012 și copia recipisei din 19 iulie 2012, care dovedesc cu certitudine faptul că contractul de împrumut cu gaj din 27 ianuarie 2011, încheiat între Danilescu Valeriu și Guzun Ecaterina, precum și contractul de cesiune a creanței din 30 august 2012, încheiat între Guzun Ecaterina și Nichita Ion sunt false și fictive.

La 25 august 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către notarul public Mocanu Elena la data de 29 august 2022 și de către Nichita Ion la data de 30 august 2022, fapt confirmat prin avizele de recepție (f. d. 197, 199 Vol. II).

La 06 septembrie 2022, Nichita Ion a depus referință la recurul declarat de Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

La 10 octombrie 2022, avocatul Coban Igor a depus în interesele notatului public Mocanu Elena referință la recurul declarat de Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 06 aprilie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 09 august 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea

statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Seleznirov Victor și Danilescu Valeriu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh